

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

IX. An credant, quod vi consecrationis seu recitationis verbi diuini fiat in Missa transubstantiatio panis & vini in verum corpus & uerum sanguinem Christi, hoc modo, ut mox post consecrationem uera ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

EXPRESSE autem deliramentum Pharisæicum damno, quod dicitur per Sacramenta ex opere operato, sine bono motu uentis, dari gratiam.

DE IX. ARTICULO, QUI LOQUITUR
DE TRANSUBSTANTIATIONE,
& de tribus sequentibus, qui loquuntur
de Adoratione.

SIMVL respondeo. Cum vera Sacramenta in Ecclesia sint actiones instituta à Deo, & nulla creatura possit talem actionem instituire, cui sit addita promissio gratiæ, seu rem ad quam fiat adoratio, manifestum est nihil habere rationem veri Sacramenti extra usum institutum, Vt, si quis circumferret aquam Baptismi, & diceret, ibi inclusum esse Spiritum sanctum, & iuberet fieri adorationem ad illam aquam, ibi prorsus esset Idoli cultus. EODEM modo dico expresse de Papistica adoratione panis, quam exercent extra usum, in sua oblatione, repositione, & circumgestatione. Et assumo hanc manifestam idololatriam causam esse necessariam, cur relinquenda & fugienda sint ipsorum congregationes, iuxta dictum: Fugite idola. SCRIPTUM est in Daniele de Antiocho: Deum Maozim colet auro & argento: Vbi non dubium est, significari id quod tunc fecit Antiochus, videlicet, Idoli adorationem, quod collocarat Antiochus in templum veri Dei. Etsi autem cur Daniel usus sit appellatione Maozim, disputatur, tamen soni vicinitas congruit ad nomen Maza, quod est panis seu cibus. Et cum Antiochus sit typos Antichristi, cogitent pij, multa idola in colluue Pontificia colivertris causa, inter quæ etiam est deprauatio cœnæ Domini. Hæc dico, ut cum obijcitur nobis quod Schismatum autores simus, pij se confirmet & consolentur hac cogitatione, quod mandato diuino cogemur idola fugere. CONSTITUTA hæc firma sententia, quod nihil habeat rationem Sacramenti extra usum institutum, Responsio perspicua est ad interrogationem sedecimam, in qua Aristotelus quat: Quæ sit sententia horum uerborum: Hoc facite ad me recordationem? Respondeo, Præcipit ut hoc faciamus quod institutum est, scilicet, Accipite, manducate, bibite ex hoc omnes. Nulla syllaba ibi legitur de obligatione & alijs spectaculis, sed Sumtio instituitur, & ita instituitur, ut fiat recordatio mortis & resurrectionis Christi, & beneficiorum eius, quod intelligatur de publica & prima recordatione, sicut hæc uerba docent: Quotiescunque hoc facitis, mortem Domini annuntiate. Neruum publicæ & honestæ congregationis esse hanc summionem filius Dei uoluit. Et quidem in Paulo dicitur promissio addita est: Donec uenerit. Significat enim mansuram esse Et-

esse Ecclesiam, donec Filius Dei ueniet ad manifestum iudicium, & uelut triumphans abijcet omnes hostes suos in æternos cruciatus, & adducet Ecclesiam lætam & triumphantem ad æternum Patrem.

Hæc consolatio de duratione Ecclesiæ pijs grata est, & inuitare nos debet, ut libentius adiuuemus conseruationem instituti ministerij. Complectitur autem publica recordatio doctrinam uniuersam de filio Dei, & de eius beneficijs, de applicatione beneficiorum, de remissione peccatorum, de fide. Deinde & publicam gratiarum actionem, unde nomen *luxagria*. Sit autem & priuata recordatio, quæ complectitur eadem, quæ recensui in publica recordatione.

Maxima pars Sacrificulorum facit illam suam oblationem, nec penitentiam, nec ullam piam cogitationem afferens, contaminata multis sceleribus, tantum ibi quærit lucellum, quo hanc operam morte Eternico uendit. De talibus scriptum est Esaiæ 28. Omnes mentes repletae sunt vomitu. Hæc mala intelligantur & deplorentur, & nos memores simus dicti Christi: Hoc facite in mei recordationem. Cogitemus quid institutum sit, non oblatio, cum dictum sit: Vna oblatione consummavit sanctos, & sese obtulit filius Dei, in sese deriuans iram æterni Patris, iuxta dictum: Ego me pro eis sanctifico. Sed summo instituta est, in qua fiat recordatio summæ Euangelij.

Afferamus penitentiam, & cogitemus quam mirum fœdus hoc sit, quod hæc persona, quæ nõ est Angelus creatus, sed filius *ἰσότητος* æterni Patri, & Omnipotens, assumit massam naturæ nostræ, & placata ira æterni patris, nos sibi inserit tanquam surculos, & nos sibi membra facit. Hoc testatur in hac sumtione. Vere & substantialiter adest, applicat sese & sua beneficia communicatione corporis & sanguinis sui, & uult nos credere, quod uere sua morte meruerit nobis remissionem peccatorum & iusticiam, & resuscitatus uiuat, & nos sibi membra faciat, & uere uelit in nobis esse efficax, sicut Hilarus inquit: Hæc sumta & hausta faciunt ut Christus sit in nobis, & nos in Christo. In hac recordatione ardeant fides, inuocatio & gratiarum actio. Hic usus à Filio Dei institutus est, quem Ecclesiæ nostræ Dei beneficio retinent, & ut retineatur, omnes pijs conseruationem eius adiuuare debent: Hic usus est dulcissima *ἁγάπη*, in qua & ipse Filius Dei nobiscum fœdus facit, quod nos elementer recipiat, & nos uicissim cum ipso fœdus facimus, quod ei credamus, & beneficia eius grati accipiamus. Facit & inter sese fœdus Ecclesia, ostendit confessionem, consensum & concordiam.

Ex istis fundamentis respondeo, & ad sequentes Articulos. Ad decimum quintum dico: Nec Synodum, nec ullum hominem posse prohibere alteram partem cœnæ Domini: iuxta dictum: Testamentum hominis mutare non licet, quanto minus Testamentum Dei?